

Toplumsal Duyarlılık Projesi (TDP) Dersi

Doç. Dr. Özden Zeynep OKTAV tarafından yürütülmekte olan Toplumsal Duyarlılık Projesi (TDP) dersi 2002 güz döneminde bölüm seçimlik ve 3 kredilik bir ders olarak başlatılmıştır. Bu ders tamamen uygulamalı olup, öğrencilerimizin sadece derslerde öğrendikleri bilgilerle hayata atılmalarının onları yeterince yaşama hazırlamadığı düşüncesiyle Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümü kurucusu Prof. Dr. Kemali Saybaşılı ve yine bölüm kurucularımızdan Prof. Dr. Gencer Özcan'ın destekleriyle başlatılmıştır. Ders, önce Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'na bağlı Toplum Merkezleriyle çalışmalar çerçevesinde yürütülmüş, daha sonra Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, Ergen Psikiyatri Bölümü ile (Doç. Dr. Ester Ruben Biton Hoca'nın katkıları ve denetimi altında) devam etmiştir. Bu gün aralarında Adalet Bakanlığı'na bağlı Ümraniye Cezaevi'nin de bulunduğu İstanbul İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'ne bağlı pek çok kurumla işbirliği içerisinde dersimizi yürütmekteyiz.

Öğrencilerimiz haftada en az üç saat olmak üzere kurumlara giderek çalışmalarını yürütmektedirler. Çalışmaları ders çizelgelerine işlenmekte ve dönem sonu öğrencilerin sunduğu bir raporla bu çalışmalar dersin hocası tarafından değerlendirilmekte ve notlandırılmaktadır. Ayrıca her ay yapılan toplantılara katılmak mecburidir. Bu toplantıların amacı derse kayıtlı öğrencilerin yaptıkları çalışmaları birbirlerine aktarmaları ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunabilmeleridir. Böylece dersin programı sürekli yenilenmekte ve yeni projeler öğrencilerimiz tarafından oluşturulmaktadır.

Son olarak, dersin temel amacı ve sloganı öğrencilerimiz tarafından şu şekilde belirlenmiştir. Topluma ve devlete olan borcumuzu, bilgi ve kaynaklarımızı bizden daha az şanslı olanlarla paylaşarak ödeyebiliriz.

Sosyal Sorumluluk Projelerinin Genel Amacı

Fakültemizin sivil toplum kuruluşlarıyla ve devletin önemli kurumlarıyla iç içe geçmiş ilişkiler kurması ve bu çerçevede söz konusu kurumlarla karşılıklı kaynak ve bilgi aktarımının sağlanması en temel amacımızdır. Böylece toplumdan kopuk bir üniversite anlayışı yerine farklı nitelikte kurumlarla iletişim ve bağlantı içinde olarak ve bu kanallarla beslenerek dinamik bir yapıya sahip olabilmeyi hedeflemekteyiz. Bu faaliyetler, aynı zamanda toplumun değişimi ve dönüşümünü anında anlamamıza katkıda bulunmaları açısından önemlidir.

Yürütülen projelerin öğrencilerimize katkısı ise çok çeşitlidir. Öncelikle içinde yaşadığı toplumun gerçeklerinden, sorunlarından haberdar, bu sorunlara çözüm üretebilecek kapasitede ve daha alt gelir düzeyinde olan, bir şekilde ruh ve sinir hastalıkları hastanesinde tedavi gören, cezaevi, yetiştirme yurdunda veya bakımevinde yaşayan kimseleri kendilerinden aşağı görmeyen, kibirli olmayan, sorumluluk sahibi, kendine güvenli bireyler yetiştirmek fakültemizin en önemli hedefidir. Akademik ve mesleki donanıma sahip öğrencilerimizin aynı zamanda hayat başarılarının olabilmesi için yukarıda sözü edilen vasıflara sahip olmaları gerekmektedir. Bu projeler, öğrencilerimizin hem bu vasıflara sahip olmalarına, hem de takım çalışması yapabilme becerisi kazanmalarına ve sosyalleşmelerine, kendi değerlerini anlamalarına çok büyük katkıda bulunmaktadır.

İşbirliği İçinde Olduğumuz Kurumlar

Ümraniye Kapalı Cezaevi

Cezaevi içerisinde T ve E tipi binalarda, ikişer kişilik gruplar halinde, altı öğrencimiz önceden belirlenen talepler doğrultusunda ilkokul, lise ve üniversite seviyesinde açık öğretim sınavlarına hazırlanan mahkumlara dersler vererek, onların bu sınavlara hazırlanmalarına katkıda bulunmaktadır. Üç yıldır devam eden çalışmalar, kurum yetkililerinden başta cezaevi müdürü ve savcısı olmak üzere öğretmenlerin ve rehber danışmanların katkılarıyla öğrencilerimiz tarafından sürdürülmektedir. Bu sene ilk defa mahkumların yazılarından oluşan bir dergi çıkarılması hazırlık safhasındadır. Ayrıca bazı öğrencilerimiz mahkum kardeş ve ağabeylerine talep etmeleri halinde satranç ve müzik enstrümanı çalmayı öğretmektedirler. Kurum yetkilileri bu faaliyetlerden dolayı ceza evinde geçmişte sıklıkla çıkan olayların çok seyrekleştiğini söylemektedirler. Açık öğretim üniversitesini kazanan öğrenci sayısında geçmişe oranla artış kaydedildiği de kurum yetkililerince belirtilmektedir.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi

Hastane bünyesinde yer alan Ergen Psikiyatr bölümünde, genellikle 17-22 yaş arası gençlerle haftada üç saat olmak üzere ikişer kişilik gruplar halinde dört öğrencimiz haftanın belli günlerinde kitap okumak, film gösterimi, çeşitli yazarların söyleşiler yapmasını organize etmek, güzel havalarda bahçede basket, futbol oynamak gibi faaliyetlerde bulunmaktadır. Bazı haftalar öğrencilerimiz klinikte yatan kardeşlerine pasta vb şeyler hazırlayıp, ufak partiler düzenleyerek onların tedavileri süresince morallerini korumalarına katkıda bulunmaktadır.

Hasan Tan Çocuk Yuvası

Yuvada yatılı olarak kalan 7-12 yaş grubundaki çocuklara öğrencilerimiz ağabey ve ablalık yapmaktadırlar. İlkokula giden öğrencilerin derslerine etüt saatlerinde yardım etmek, üniversiteli ağabey ve abla olarak onlara rol model oluşturmak için kuruma giden öğrencilerimiz, çoğunlukla TDP dersleri bittikten sonra da bu kuruma devam ettiklerini söylemekte, çocuklarla kurdukları bağı koparamadıklarını belirtmektedirler. Bu kurum özellikle gelecekte anne ve baba olacak öğrencilerimizin sorumluluk duygularını artırmakta ve Bakanlığın desteklediği koruyucu aile projesinin ne kadar önemli olduğunu anlayarak, çevrelerine bu projeyi yaymaya çalışmaktadırlar.

Fatih Geleceğimizin Çocukları Vakfı ve Çocuk Yuvası

Bu kurum da Hasan Tan Çocuk Yuvası niteliğindedir ve öğrencilerimiz benzer faaliyetlerde bulunmaktadır.

Bahçelievler 80. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi

Lise çağında aileleriyle sorun yaşamış ya da yaşamakta olan genç kızlarla birebir genelde kız öğrencilerimiz ilgilenmektedirler. Bu ilgi daha çok onların derslerine yardım etmek ve tahsillerini tamamlamalarına katkıda bulunmak şeklindedir.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Zeyrek Öğrenim Birimi

Bu kurumun sağladığı eğitimleri alan öğrencilerimiz daha çok çocuklarla ilgilenerek onların derslerine yardım etmektedirler. Kurumun genelde izlemiş olduğu program çerçevesinde çocuklarla ilgilenen öğrencilerimiz aileleri daha alt gelir düzeyinden olan çocukların derslerine katkıda bulunmaktadır.

Toplum Gönüllüleri Vakfı Yıldız TOG

Üniversitemizin öğrenci derneklerinden biri olan Yıldız TOG aracılığıyla Toplum Gönüllüleri Vakfı'nda öğrencilerimiz çeşitli faaliyetler göstermektedirler.

Toplum Merkezleri

Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından açılan toplum merkezleri daha çok İstanbul'a göç eden alt gelir seviyesinden ailelerin birliğini desteklemek üzere çocuk ve kadınlara destek vermek için kurulmuştur. Aşağıdaki adı geçen toplum merkezleriyle bu merkezlerin başında olan, alanında çok iyi yetişmiş yetkililerin katkılarıyla çok verimli çalışmalar yaptık ve yapmaktayız. Sözgelimi, iki öğrencimiz geçmiş dönemde Fatih belediyesinde yerel yönetimlerle ilgili bilgilendirici bir toplantı yapmış gönüllü doktorların toplum merkezlerine gelerek merkezlere devam eden kadınların sağlık konularında bilgilendirilmeleri amaçlı organizasyonlarda bulunmuşlar ve en önemlisi de merkezlere devam eden özellikle ilkokul çağındaki çocukların derslerine yardım ederek sınıf başarılarının artmasına katkıda bulunmuşlardır. Bu çalışmalarımız halen devam etmektedir.

- 1) Zeytinburnu toplum merkezi
- 2) Sultanbeyli toplum merkezi
- 3) Yakacık toplum merkezi
- 4) Gazi Mahallesi
- 5) Ümraniye toplum merkezi
- 6) Tarlabası Toplum Merkezi
- 7) Bağcılar toplum merkezi

Geçmiş Yıllarda İşbirliği Yapmış olduğumuz Kurumlardan Bazıları:

Tarih Vakfı

Mor Çatı

Uluslararası Af Örgütü

Küçükyalı Yetiştirme Yurdu

Beyoğlu 75. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi

Eyüp Çocuk Yuvası

Önümüzdeki Dönem Programımıza Dahil Edeceğimiz Kurumlar

Maltepe Ceza Evi

Bizzat Maltepe Ceza Evi'nden aldığımız talep üzerine Ümraniye Ceza Evi'nde uyguladığımız faaliyetlerde bulunmak

SHÇEK 0 yaş grubu bebeklerin ziyaret edilmesi

Kız ve erkek öğrencilerimizin bebekleri kucaklarında tutarak onlara sevgi vermeleri ve bunu düzenli bir biçimde ve günün çeşitli saatlerinde uygulayarak bebeklerin gelişiminde dokunmanın ve sevginin ne kadar önemli olduğunu görmelerinin sağlanması.

İLGİLİ HABERLER VE GÖRSELLER

yaşam

Soldan sağa Nilay Ünlü, Yrd. Doç. Ester Ruben, Selen İlik, Doç. Dr. Özden Zeynep Oktav, Meltem Ejder, Görde Erkan ve Gökhan Yıldırım.

Yıldız Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve öğrencileri, iki yıldan bu yana Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde, 14-20 yaş arası gençlere gönüllü terapistlik yapıyor. Onlara hikâye ve romanlar okuyup yaşama sevinci aşıyorlar

Hassas ruhlara UZANAN GÖNÜLLÜ ELİ

Selen İlik

Gönülden terapi

15.11.07 Takvimi

Öğrenciler 2 yıldır sorunlu gençlere gönüllü terapi yapıyor

Yıldız Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve öğrencileri, 2 yıldan bu yana Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Ergen Psikiyatrisi Kliniği'nde gençlere, gönüllü terapistlik yapıyor.

İŞE YARIYOR

Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ester Ruben'in öncülüğünde başlatılan uygulamada en karlı çocuklar çıkıyor. Gönüllü terapistler

çocuklara hikaye ve romanlar okuyup, film izleme seansları yaparak yaşama sevinci aşıyorlar. Çocuklar ise hocalarının hastaneye gitmediği günlerde,

üçer kişilik gruplar halinde nöbeti devralıyor. İki saat boyunca annelerinin yaptığı börekler eşliğinde filmler izleyip sohbet ediyor.

● Pervin METİN

Doç. Dr. Ester Ruben ve öğrencileri.

Ayrılmak istemiyorlar

► GÖNÜLLÜ terapistlik yapan öğrencilerden Selen İlik, "Önceleri gençlere nasıl yaklaşacağımızı bilmiyorduk. Ama şimdi birbirimize o kadar alıştık ki yanımızdan ayrılmamızı istemiyorlar" dedi.

Üniversiteliler cezaevinde gönüllü öğretmen oldu!..

Ümraniye Cezaevi örnek oldu, Maltepe'deki mahkûmlar da Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin sayesinde ders almaya başladı. Haftada 3 saatlik eğitimle tutuklular, ilköğretim, lise ve üniversite sınavlarına hazırlanıyor

PERVİN
METİN

Ümraniye Cezaevi'ndeki mahkûmları, lise ve üniversite sınavına hazırlayan Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) öğrencileri, şimdi de 5 binden fazla suçlunun bulunduğu Maltepe Cezaevi'nde gönüllü öğretmenlik yapıyor. 20'li yaşlarının başında olan gençler, İstanbul'da başlayan projenin Türkiye'deki tüm cezaevlerinde uygulanmasını talep ediyor. Maltepe Cezaevi'nde yatan bir mahkûm, üniversitelerin, Ümraniye Cezaevi'ndeki özveri çalışmasını, SA-BAH'taki haber sayesinde öğrendi. Bu mahkûmun cezaevi yönetimine yazdığı mektup da, birçok tutuklunun kaderini değiştirdi. İki ay önce üniversite rektörlüğü ve cezaevi yönetiminin ortak çabasıyla, cinayet ve uyuşturucu suçu nedeniyle hüküm giyen mahkûmlara açık ilköğretim ve açık lise dersleri verilmeyle başladı.

Daha çok çete ve cinayet suçlarına karışanların bulunduğu Maltepe 1 No'lu L. Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na giden Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencileri, haftada 3 saatlik derslerle onları ilköğretim, lise ve üniversite sınavlarına hazırlıyor.

"BİLGİ PAYLAŞILMALI"

"Herkes aynı şartlarda dünyaya gelmiyor" diyen Doç. Dr. Özden Oktav, projenin önemiyle ilgili şunları söylüyor: "Ailemiz bizim için çok emek verdi ve üzerimize çok düştü. Ancak herkes aynı imkanlara sahip olamıyor. O nedenle bilginin, emeğin paylaşılması gerektiğini düşünüyoruz, öğrencilerimize sürekli bunu anlatıyoruz. Kimse kimseden üstün değildir. Ötekiyletimden yaşamayı öğrenmeliyiz. Böyle yaklaşırsa toplumda suç diye bir şey kalmaz. Rektörlüğümüzde de projenin önemine inanıp, üniversitenin 100'üncü kuruluş yıldönümü etkinlikleri kapsamında başlatılmasını sağladı."

Proje yeni olduğu için dersler simdi-lik matematik, Türkçe ve İngilizce ile sınırlı. Talebe göre, coğrafya, inkılap tarihi ve fen derslerine de ağırlık verilmesi planlanıyor. YTÜ Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Özden Oktav ile Doç. Dr. Ester Ruben'in başlattığı 'Toplumsal Duyarlılık Projesi' kapsamında ders veren öğrenciler, cezaevi yönetiminin temin ettiği, ilköğretim ve lise müfredatına uygun kitaplardan yardım alıyor. En rahat görünen ders ise İngilizce.

FUTBOLDAN ÖRNEKLER

Yaşları 19 ila 45 arasında değişen mahkûmların aldığı cezalar ise 5 yıldan başlayıp müebbet kadar çıkıyor. Henüz 20'li yaşlarının başında olan gönüllü öğrenciler, "Onlara öğretirken hayat dersleri de çıkarıyoruz. Önyargılarımızı kırıldı, bizden farklı olmadıklarını, öğrendiklerimizi paylaşmamız gerektiğini gördük" diyor.

Türkçe ders veren Bilge Su Akkaya henüz 25 yaşında. Daha önce hiç suçluya tanışmadığını o nedenle önyargıları olduğunu söylüyor. Ailesini ikna etmede de güçlük çektiğini belirterek, "Derslerde neler anlattığını, onların bana nasıl sorular yönelttiğini ailemle paylaştım. Başlarda te-

Fotoğraf: Murat ŞENGÜL

CEZAEVINDEKİ OKUL SIRALARI

Burada en az ceza 5 yıldan başlıyor müebbet kadar çıkıyor. Yaşları 19 ile 45 arasında değişiyor. Cinayetten, uyuşturucudan türlü türlü suçlardan yatıyorlar. Bir dokunup bin ah işitiyoruz. Hepsi de o pişmanlık anını tekrar tekrar yaşıyor. Ve şimdilerde kendilerine yeni ufuklar açmak ve bir daha o hataları tekrarlamamak için yeni bir gelecek peşindeler. Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin verdiği dersleri büyük bir ilgiyle takip ediyorlar. Şimdilik matematik, İngilizce ve Türkçe dersleri var, ileride yeni dersler de konulacak.

dirgin oluyorduk ama gün geçtikçe korkacak bir şey olmadığımızı anladılar. Bize kendilerinden büyümüş gibi davranıyor, saygı gösteriyorlar. Eğitimler çok keyifli hale geldi. Kendimce teknikler geliştirdim. Konular akıllarında kalsın diye futbol üzerinden örnekler vererek anlatıyorum" diye konuşuyor.

Tank Okutan 22 yaşında ve İngilizce öğretmenliği yapıyor. Mahkûmların çoğunun hiç İngilizce bilmediğini o nedenle derslerin zor geçtiğini anlatıyor ve ekliyor: "Ama istekler ve çok hızlı öğrenenler var. Bu da beni çok mutlu ediyor."

Matematik öğretken 22 yaşındaki İbrahim Halıcı, kimi mahkûmun toplama ya da çıkarmayı dahi bilmediğini ifade ediyor. Halıcı, "Öğrenmeye ihtiyaçları var. Biz hem öğretiyor hem de dışardan haberler getiriyoruz. Hayattan kopmamalarını sağlamaya çalışıyoruz" diyor. "Ben bir şey vermedim, bir şeyler aldım" diyen 21 yaşındaki İsmail Okumus ise Türkçe dersleri veriyor. Okumus, "Suçu ortaya çıkaran da yok eden de toplumun ta kendisi. Bunu öğrendim" diye konuşuyor.

MAHKÛMLAR NE DİYOR:

Ders kaçırmıyorlar.

Gelecek planları var.

'Artık hata yapmak istemiyoruz bu dersler bizi hayata bağladı'

■ Cinayetten müebbet hapis cezasına çarptırılan 45 yaşındaki E.D.: Müebbet cezası da alsam dışarıya dair umutlarım var. İnsanın içindeki umut hiç bitmez ki! 14 Kasım'da açık ilköğretim sınavlarına girdim ve çok iyi geçti. Lise ve üniversite eğitimi almak istiyorum. Boş durmak yerine dışarıdaki hayata kendimi hazırlamak istiyorum. Gelen öğrencilerin hepsi çok özverili, sayelerinde psikolojim düzeldi.

'KIZIMA YARDIM EDERİM'

■ Uyuşturucu suçlusu 30 yaşındaki M.E: 10 yaşında bir kızım var. Derslerine yardım etmemi istediğinde, bana soru sorduğunda cevap veremiyordum. Ona derslerinde yardım edebilme fikri bile bana yetiyor.

■ Cinayetten tutuklu 33 yaşındaki A.B: Kağıdı kalemi bırakalı tam 19 yıl oldu. O nedenle dersler benim için zor geçiyor. Ama çabalyorum. Koğuşta bile ders kitaplarını elimden düşürmüyorum. 11 ay önce düzenli bir hayatım vardı ve bir anlık ofke tüm hayatımı alt üst etti. Benim de herkes gibi af beklentim var. İçime kapanmak istemiyorum. Kendimi yetiştirerek dışarı çıkmak istiyorum.

'ZAMANI GERİ ALABİLSEM'

■ Uyuşturucu suçlusu 38 yaşındaki Y.R: Keşke zamanı geri almak mümkün olsaydı. 4 çocuğum var ve onlar için hatalarımı tekrarlamayacağım. Bu derslere katılmamın en büyük nedeni de bu. Bilginin kimseye zararı dokunmaz. Ders saatlerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum.

Merhaba Sayın Hocam

Size orsil yazmamın sebebini açıklamadan evvel çok kısa olmak şartıyla kendimden söz etmek istiyorum. Ben 4 yılı aşkın zamandan beri tutuklu bulunuyorum. Ve bu süre içinde burdaki imkanlar doğrultusunda açık öğretim aracılığıyla lise öğrenimimi tamamlamak üzereyim. Fakat benim bir sorunun var. İşte bu problem ile ilgili olarak sizlerden destek bekliyorum...

Geçen gün gazetede "Lımraniye cezaevinin gönüllü öğretmenleri" başlığı altında okuduğum demec 'te sizlerin başlatmış olduğu duyarlı davranıştan etkilenerek yazdım size ...

Gazetede "Toplumsal duyarlılık projesi" kapsamında Doç.Dr. Özden OKTAU ve Doç.Dr. Ester RUBEN isimli büyüklerimin daha birçok etkinliği üstlendiğini okudum. Eminimki benim bulunduğum tutuk evinde 'de sizlerin bu ince hareketine sevinecek ve faydalı olacak çok sayıda mahkum olmalı. Ben onlardan sadece bir tanesiyim ve şu anki öğrenim aşamamda üniversiteye hazırlık bölümünde ilerlemekte sıkıntı yaşıyorum. Dışarda öğrenim gören arkadaşlarımdersaneler, etütler, özel hocalar, internet v.s... Bu tür ek yardım almakla ve başarıya bir adımda olsa kendim ve diğer mahkum arkadaşlarımdan daha emin adımlarla ilerlenmekte. sizcede haklı değilmiyim. Şimdi sizden istediğim şudur ve tabiki karar sizlere ait olacak. Lımraniye ceza infaz kurumunda gerçekleştirdiğiniz duyarlı davranış, mümkün olduğu takdirde ve imkanlar doğrultusunda burayada taşınmanız canı gönülden istiyorum. Sizlere söylenek istediklerim bunlardan ibaret. Mektubum ulaştığında alacağınız her yönlü karar için teşekkürlerimi sunarım. Ve banaı bu konu hakkında olumlu yada olumsuz bir cevap ulaştırılabilirseniz sevinirim.

ZİNAR